

Γ. Πανούσης, Β. Καρύδης, Θ. Παπαθεοδώρου,
Σ. Βιβάλη, Ν. Κουλούρης

Ινστιτούτο Αντεγκληματικής Πολιτικής (ΙνΑΠ)

Ή ποιος δεν θέλει να αντικρίσει το πρόσωπο της εγκληματικότητας
στη χώρα μας;

[Λάβαμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω πρόταση]

Πριν από τρία σχεδόν χρόνια, οι εγκληματολόγοι *Γιάννης Πανούσης, Βασίλης Καρύδης, Θεόδωρος Παπαθεοδώρου, Σοφία Βιβάλη και Νίκος Κουλούρης* κατέθεσαν στον υπουργό Δημόσιας Τάξης, Μιχ. Χρυσοχοϊδη, πρόταση για την ίδρυση Ινστιτούτου Αντεγκληματικής Πολιτικής. Ο υπουργός όχι μόνο αποδέχθηκε τη βασική ιδέα, αλλά και ζήτησε από όλους τους εγκληματολόγους της χώρας τη γνώμη τους, αποστέλλοντας σχετικό σχέδιο.

Εκτοτε –και παρά τις πρωτοβουλίες του κ. Μιχ. Χρυσοχοϊδη–, το θέμα έπεσε σε μια «μαύρη τρύπα» (την οποία άνοιξαν άνθρωποι του Γραφείου –και τον περιβάλλοντος– του πρωθυπουργού).

Το υφέρον επιχείρημα είναι ότι δεν χρειάζονται άλλα ν.π.ι.δ. (την ίδια ώρα που στο πλαίσιο του «Αθήνα 2004» ή άλλων ανταγωνιστικών/κερδοσκοπικών επιχειρήσεων ιδρύονται σωρηδόν νομικά μορφώματα μη εντασσόμενα ούτε στα ν.π.ι.δ. ούτε στα ν.π.δ.δ.). Το πραγματικό επιχείρημα είναι ότι ορισμένοι συνταγματολόγοι, εγκληματολόγοι και πολιτικοί δεν θεωρούν σκόπιμο να διαθέτει η χώρα μας ακριβή και έγκυρα στοιχεία για την εγκληματικότητα στην Ελλάδα.

Εμείς, επειδή διαφωνούμε με αυτή την αντίληψη, δίνουμε στη δημοσιότητα την πλήρη πρότασή μας.

Α. Εισηγητική Έκθεση

1. Οι ποιοτικές και ποσοτικές μεταβολές της εμφανούς εγκληματικότητας, η αλληλεπίδραση και οι επιπτώσεις τους στο δημόσιο και ιδιωτικό βίο των Ελλήνων και αλλοδαπών πολιτών αποτελούν πλέον σταθερή παράμετρο της προβληματικής που απασχολεί τη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Κοινός παρονομαστής αυτής της προβληματικής είναι η ανησυχία για την έξαρση σοβαρών εκδηλώσεων του εγκληματικού φαινομένου, πολλές από τις οποίες θεωρούνται καινοφανείς στην κοινωνική ζωή της χώρας.

Η αντιμετώπιση των αποδεικνύεται αποσπασματική σε επίπεδα εξαγγελιών και μέτρων αντεγκληματικής πολιτικής και ανεπαρκής σε επίπεδο επιχειρησιακής δράσης στους τομείς της αστυνομικής και της ποινικής καταστολής, ενώ η πρόληψη είναι ανύπαρκτη.

Η δραματοποίηση και η παραμορφωτική διαμεσολάβηση των ΜΜΕ δίνουν στο εγκληματικό φαινόμενο διαστάσεις «εθνικού κινδύνου», που με τη σειρά του προκαλεί και συντηρεί τον «ηθικό πανικό».

Από τα παραπάνω γίνεται εμφανής η ανάγκη εμβάθυνσης στις συνιστώσες του εγκληματικού φαινομένου με τη διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας. Ο επιστημονικός κόσμος μπορεί να συνεισφέρει με την τεκμηριωμένη άποψή του στο νηφάλιο αντι-εγκληματικό σχεδιασμό, χωρίς να υποκαθιστά την πολιτική και χωρίς να υποβαθμίζει τη σημασία της κοινωνικής αποδοχής. Η ίδρυση ενός ανεξάρτητου, ευρείας αποδοχής επιστημονικού φορέα, του Ινστιτούτου Αντεγκληματικής Πολιτικής («ΙνΑΠ»), ο οποίος θα αναλάβει το σχεδιασμό και την εκπόνηση μελετών σχετικών με την εξέλιξη και διαμόρφωση του εγκληματικού φαινομένου και τη διατύπωση ενός προτύπου αντεγκληματικής πολιτικής προσαρμοσμένου στις ιδιαιτερότητες του ελληνικού κοινωνικού χώρου, των θεσμών, της ιστορίας, του πολιτισμού και των δημοκρατικών μας παραδόσεων, είναι πλέον αναγκαία.

Στα πλαίσια της δράσης του, το ΙνΑΠ αναλαμβάνει να μελετά και να προτείνει στους αρμόδιους κρατικούς φορείς τις καταλληλότερες λύσεις για μια συνολική και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του εγκληματικού φαινομένου, που θα χαρακτηρίζεται από συνέπεια, συνέχεια και αποτελεσματικότητα. Οι προτάσεις του, σε επίπεδο τόσο της νομοθετικής πολιτικής όσο και σε αυτό της κοινωνικής πολιτικής (με την ευρύτερη έννοια του όρου), αποσκοπούν στο να διατυπώσουν και να συστηματοποιήσουν τις κατευθυντήριες εκείνες αρχές, βάσει των οποίων το κράτος και η κοινωνία οφείλουν να οργανώσουν τη διαχείριση του εγκλήματος. Ο επιστημονικός προσδιορισμός των μέσων άμυνας της κοινωνίας, με σεβασμό στα δικαιώματα των ανθρώπων και στον εγγυητικό ρόλο των συνταγματικών αρχών, θα καταστήσει πλέον αξιόπιστη, αποδεκτή και τελικά αποτελεσματική τη δράση των αρμόδιων φορέων.

Η κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη, η ασφάλεια των πολιτών ως κοινό έννομο και κοινωνικό αγαθό θα προστατεύονται ταυτόχρονα με τις δημοκρατικές αξίες, τις ελευθερίες και τα δικαιώματα κάθε πολίτη και ανθρώπου.

Το ΙνΑΠ καλείται συνεπώς να καλύψει τρεις θεμελιώδεις ανάγκες της σύγχρονης αντεγκληματικής πολιτικής:

α) *Την ανάγκη μιας ολοκληρωμένης οργανικής σχεδίασης της αντεγκληματικής πολιτικής στην Ελλάδα.* Πράγματι έχει αποδειχθεί ότι ο αποσπασματικός και περιστασιακός χαρακτήρας ορισμένων μέτρων αντιμετώπισης των εγκληματικών φαινομένων δεν (μπορεί να) αποφέρει συγκεκριμένα αποτελέσματα, αφού η εφαρμογή τους δεν εντάσσεται σε ένα γενικότερο σχέδιο «στρατηγικής διαχείρισης». Αντίθετα, η ορθολογική διαμόρφωση ενός πλαισίου δράσης, με μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους και συντονισμό των κατά περίπτωση αναγκαίων παρεμβάσεων, καθιστά λειτουργικό και αποτελεσματικό το όλο σχήμα.

β) *Την ανάγκη δομικής συνοχής της αντεγκληματικής πολιτικής.* Το ΙνΑΠ, ταυτόχρονα

με τον επιστημονικό, ερευνητικό και γνωμοδοτικό του χαρακτήρα, έχει ως κύρια αποστολή να μελετά και να προτείνει στις αρμόδιες αρχές τις βασικές προτεραιότητες στους τομείς της πρόληψης και της καταστολής του εγκλήματος. Η εσωτερική συνοχή των δράσεων πρέπει να αποτελεί το γνώμονα της σύλληψης και εφαρμογής των μέτρων αντιμετώπισης του εγκλήματος. Ως δομική συνοχή νοείται η εσωτερική συνάφεια (στόχων και μέσων), αλλά και η οριζόντια διασύνδεση όλων των φορέων που σχεδιάζουν και ασκούν αντεγκληματική πολιτική.

γ) *Την ανάγκη ισορροπίας και ήπιας παρέμβασης με μέτρα ποινικής και κοινωνικής αντεγκληματικής πολιτικής.* Η σύγχρονη αντεγκληματική πολιτική στηρίζεται στη συμπληρωματική και εναλλακτική διαχείριση της ποινικής και κοινωνικής παρέμβασης, που επιδιώκει να καταστήσει την προσφυγή στους κατασταλτικούς μηχανισμούς ως ultima ratio της κοινωνικής αντίδρασης στο έγκλημα. Η ισορροπία ανάμεσα στην πρόληψη (και με τα Τοπικά Συμβούλια), την καταστολή (και με εναλλακτικά μέτρα που δεν στερούν την ελευθερία) και την αλληλεγγύη (που συνεκτιμά την κοινωνική δυναμική) πρέπει να αποτελεί σημαντικό παράγοντα προσανατολισμού του έργου του ΙνΑΠ.

Τέλος, επισημαίνουμε ότι την ανάγκη ίδρυσης του ΙνΑΠ είχαμε ζητήσει με έγγραφό μας (25/11/99) προς τον πρωθυπουργό, τους αρμόδιους υπουργούς και τα κόμματα και ότι το σύνολο σχεδόν των ειδικών –απαντώντας σε σχετικό ερώτημα του υπουργού Δημόσιας Τάξης– συμφώνησαν πλήρως με την πρωτοβουλία αυτή.

2. Το ειδικότερο status των –ανά τον κόσμο– Ινστιτούτων και φορέων εγκληματολογικής έρευνας και αντεγκληματικής πολιτικής διαφέρει και ποικίλλει.

Άλλα είναι ανεξάρτητα και γνωμοδοτούν στο Συμβούλιο της Ευρώπης ή στον ΟΗΕ (π.χ. Centre International de recherches et d' études sociologiques, pénales et pénitentiaires στη Μεσσίνα Ιταλίας, The Helsinki Institute for Crime Prevention and Control στο Ελσίνκι Φινλανδίας, United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute στη Ρώμη Ιταλίας, Criminological Research group of the Bavarian Police στο Μόναχο Γερμανίας).

Άλλα είναι *διακυβερνητικά* (π.χ. European Committee on Crime Problems, Council of Europe στο Στρασβούργο Γαλλίας, The Institute for Intergovernmental Research στη Φλόριντα των ΗΠΑ).

Άλλα είναι *ιδιωτικά* (π.χ. International Research and Evaluation στη Μινεσότα των ΗΠΑ).

Άλλα είναι ενταγμένα σε *Πανεπιστήμια* (π.χ. Instituto de Investigacion Criminologica στο Μπουένος Άιρες Αργεντινής, Ecole de Criminologie στη Λουβέν Βελγίου, Center for Criminology στο Τορόντο Καναδά, Institute of Criminal Science στην Κοπεγχάγη Δανίας, Institut de Sciences Criminelles στο Πονατιέ Γαλλίας).

Άλλα είναι *μη κυβερνητικοί οργανισμοί* (π.χ. Société Internationale de Criminologie στο Παρίσι Γαλλίας, Société Internationale de Défense Sociale στο Μιλάνο Ιταλίας, Japanese Association of Sociological Criminology στο Τόκιο Ιαπωνίας, American Society of Criminology στο Οχάιο των ΗΠΑ).

Άλλα είναι *κρατικά* (π.χ. Instituto de Criminologia στο Μπουένος Άιρες Αργεντινής,

Australian Institute of Criminology στην Καμπέρα Αυστραλίας, Centre National de Criminologie στις Βρυξέλλες Βελγίου, National Research Institute of Legal Policy στο Ελσίνκι Φιλανδίας, Kriminalistisches Institut στο Βισμπάντεν Γερμανίας, National Institute of Criminology στη Βουδαπέστη Ουγγαρίας, National Research Institute of Police Science στο Τόκιο Ιαπωνίας, The Institute of Crime Problems στη Βαρσοβία Πολωνίας, Criminological Research Branch στο Εδιμβούργο Σκωτίας).

Άλλα υπάγονται στο Υπουργείο Εσωτερικών (π.χ. Conseil Supérieur de Prévention de la Criminalité στις Βρυξέλλες Βελγίου, Institute of Criminology στο Νέο Δελχί Ινδίας, Home Office Research and Planning Unit στο Λονδίνο Μεγ. Βρετανίας, Research Institute στη Μόσχα Ρωσίας).

Ή στο Υπουργείο Δικαιοσύνης (π.χ. Ecole de Criminologie et de police scientifique στις Βρυξέλλες Βελγίου, Policy and Research Division Dpt. of Justice στο Ονέλιγκτον Ν. Ζηλανδίας) ή είναι μικτά (πανεπιστήμιο και κυβέρνηση, όπως το Institute of Criminology στο Ονέλιγκτον Ν. Ζηλανδίας, Kansas Law Enforcement Training Center στο Κάνσας των ΗΠΑ).

3. Ευρωπαϊκά παραδείγματα

Στο Βέλγιο με το β.δ. 14.1.94 ιδρύθηκε η Υπηρεσία Αντεγκληματικής Πολιτικής (Service de la politique criminelle) στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Η υπηρεσία απαρτίζεται από ερευνητές, συνεργάζεται με ερευνητικά ινστιτούτα και πανεπιστήμια και έχει γνωμοδοτικό ρόλο.

Στη Γαλλία υπάρχει υπηρεσία αντεγκληματικής πολιτικής (Service de politique criminelle) η οποία υπάγεται στη διεύθυνση ποινικών υποθέσεων (direction des affaires criminelles) του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Απαρτίζεται από υπαλλήλους, νομικούς του υπουργείου και έχει καθαρά γνωμοδοτικό ρόλο. Από το 1989 λειτουργεί στη Γαλλία το Institut des Hautes Etudes de la Sécurité Intérieure, το οποίο είναι ανεξάρτητο ερευνητικό-επιστημονικό κέντρο και συνεργάζεται με το Υπουργείο Εσωτερικών και Δικαιοσύνης.

Στη Μεγάλη Βρετανία υπάρχει το Criminal Policy Dpt. of the Home Office, υπηρεσία που υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, αλλά διατηρεί ταυτόχρονα τον ερευνητικό και επιστημονικό (γνωμοδοτικό) χαρακτήρα του. Είναι επιφορτισμένο με τη σχεδίαση της αντεγκληματικής πολιτικής σε συνεργασία με κυβερνητικούς και επιστημονικούς φορείς.

Στη Γερμανία το Institut Criminalistique de l' office fédéral pour les affaires criminelles είναι ανεξάρτητο ερευνητικό-επιστημονικό κέντρο που συνεργάζεται σε ομοσπονδιακό επίπεδο με το Υπουργείο Εσωτερικών και Δικαιοσύνης και αναλαμβάνει τη διατύπωση προτάσεων για την πρόληψη/καταστολή του εγκλήματος.

4. Ελληνική πραγματικότητα

Στην Ελλάδα, τα δύο *Ειδικά Εργαστήρια* (Εργαστήριο εγκληματολογικών ερευνών στη Νομική Σχολή του Δ. Π. Θράκης και Εργαστήριο Ποινικών - Εγκληματολογικών Επιστημών στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών) αποτελούν ακαδημαϊκές/πανεπιστημιακές μονάδες (άρθρο 7 Ν 1682/82).

Στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) και ειδικότερα στο *Ινστιτούτο Κοινωνικής Πολιτικής* διεξάγεται κατά καιρούς εγκληματολογική έρευνα.

5. Κρίνεται σκόπιμο στην Ελλάδα η ίδρυση του ανεξάρτητου ερευνητικού φορέα ΙνΑΠ να εποπτεύεται από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης για τους εξής λόγους:

1^{ον} Διότι τόσο η εγκληματικότητα και η ανασφάλεια όσο και οι κίνδυνοι υπέρμετρης αντίδρασης έχουν στη χώρα μας συνδεθεί με την Αστυνομία και συνεπώς το ΙνΑΠ συνιστά χρυσή ευκαιρία αποχρωματισμού και αποστιγματισμού της ΕΛΑΣ.

2^{ον} Διότι στο ΙνΑΠ θα προβλεφθεί ανεξάρτητος τομέας «Αστυνομικών Μελετών και Ανάλυσης», ώστε να δοθεί η ευκαιρία να αποκτήσει ο Έλληνας αστυνόμενος μεγαλύτερη επισημονική/τεχνολογική γνώση γύρω από τα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται και

3^{ον} Διότι η σύγχρονη αστυνόμευση περιλαμβάνει τόσο πρόληψη όσο και καταστολή (σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο), ο σε συντονισμός αφ' ενός των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης (Ν 2713/99) και αφ' ετέρου των διασυνοριακών/ευρωπαϊκών/διεθνών εφαρμογών μέτρων (Interpol, Europol) δώξης του εγκλήματος αποτελεί ευθύνη του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

Είμαστε βέβαιοι ότι με την ίδρυση του ΙνΑΠ αρχίζει μία νέα σελίδα στην αξιόπιστη καταγραφή όλων των πτυχών του εγκλήματος στην Ελλάδα καθώς και στη διερεύνηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών, ώστε τόσο τα μέτρα αντεγκληματικής πολιτικής και η επισημονική πλέον αστυνομική δράση όσο και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να εναρμονίζονται προς όφελος της κοινωνικής ειρήνης και της εμπέδωσης του αισθήματος ασφάλειας όλων όσων ζουν, διαμένουν και εργάζονται στη χώρα μας.

B. Κείμενο νόμου

Ινστιτούτο Αντεγκληματικής Πολιτικής (ΙνΑΠ)

Άρθρο 1: Σύσταση - Επωνυμία - Έδρα

1. Ιδρύεται Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «Ινστιτούτο Αντεγκληματικής Πολιτικής» (ΙνΑΠ).

2. Η επωνυμία αυτή για τις σχέσεις με το εξωτερικό μεταφράζεται σε "Institut de Politique criminelle", "Institute for crime policy", "Institut für Kriminalpolitik".

3. Το ΙνΑΠ έχει ως έδρα την Αθήνα αλλά με απόφαση του ΔΣ μπορεί να ιδρύει ειδικές μονάδες και σε άλλες πόλεις.

4. Το ΙνΑΠ έχει σφραγίδα με έμβλημα που θα αποφασίσει εφάπαξ το ΔΣ.

Άρθρο 2: Εποπτεία

1. Το ΙνΑΠ εποπτεύεται από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης.

2. Η ασκούμενη επί του ΙνΑΠ εποπτεία περιλαμβάνει οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο και ιδίως την έγκριση των πενταετών και ετησίων προγραμμάτων και προϋπολογισμών, την έγκριση των επισημονικών και οικονομικών απολογισμών και την αποτίμηση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων και των λοιπών δραστηριοτήτων, καθώς και διοικητικό έλεγχο σχετικά με τη νομιμότητα των πράξεων και ενεργειών των οργάνων διοίκησης αυτού.

Άρθρο 3: Σκοπός

1. Σκοπός του ΙνΑΠ είναι η διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας στο πεδίο της αντεγκληματικής πολιτικής, της οργάνωσης/καταστολής του εγκλήματος, καθώς και η γενικότερη μελέτη του εγκληματικού φαινομένου. Επίσης το ΙνΑΠ σχεδιάζει και εκπονεί πρότυπα προγράμματα αντεγκληματικής πολιτικής και αναλαμβάνει επιμορφωτικά προγράμματα που αφορούν αστυνομικούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές, κοινωνιολόγους, εγκληματολόγους, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, σωφρονιστικό προσωπικό, όπως και κάθε άλλο ενδιαφερόμενο ή εμπλεκόμενο στη διαχείριση του εγκλήματος.

2. Το ΙνΑΠ αναπτύσσει την ερευνητική του δραστηριότητα κυρίως στους τομείς που σχετίζονται με:

α) Τις ποιοτικές και ποσοτικές μεταβολές της εγκληματικότητας στην Ελληνική επικράτεια και τη γεωγραφικά κατανομή της.

β) Το βαθμό διάβρωσης της κοινωνικής συνοχής από την προβολή δραστηριοτήτων εγκληματικού χαρακτήρα είτε αποδίδονται σε μεμονωμένα άτομα είτε σε ομάδες και οργανωμένα κυκλώματα (κοινωνικός αποκλεισμός).

γ) Την έκταση της φαιάς ζώνης μεταξύ παρανομίας και νομιμότητας, τη συμβίωση μορφών σύνομης και έκνομης δράσης και τη σύμπραξη ή ταύτιση οργάνων δίωξης της παρανομίας και ομάδων ή κυκλωμάτων παρανομίας.

δ) Το διασυνοριακό, διεθνικό, υπερεθνικό έγκλημα και ιδίως την εκμετάλλευση γυναικών και ανηλίκων, το εμπόριο όπλων και ναρκωτικών, τη λαθρομετανάστευση.

ε) Τις μορφές νεανικής εγκληματικότητας και παραβατικότητας με έμφαση στην ενδοοικογενειακή ή την εξω/σχολική βία.

στ) Τις συνιστώσες που καθορίζουν την απονομή της δικαιοσύνης σε επίπεδο φορέων πρόληψης, αστυνομίας, δικαστηρίων, οργάνων εκτέλεσης ποινών και θεσμών επανένταξης.

ζ) Τις επιπτώσεις στο δημόσιο και ιδιωτικό βίο των Ελλήνων και αλλοδαπών πολιτών από τη θεαματικοποίηση και δραματοποίηση της εγκληματικότητας από τα ΜΜΕ και την πρόκληση φοβικών αντιδράσεων («ηθικού πανικού»).

η) Την εναρμόνιση των προληπτικών/κατασταλτικών μέτρων διαχείρισης του εγκλήματος με τις θεμελιώδεις, συνταγματικές αρχές, τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, τη νομιμότητα, την αξιοπρέπεια του ανθρώπου και βέβαια το δημοκρατικό μας πολίτευμα.

3. Για την επίτευξη των σκοπών αυτών το ΙνΑΠ:

α) Διεξάγει ερευνητικά προγράμματα ή συμμετέχει στο σχεδιασμό τους ή την υλοποίησή τους.

β) Αποκτά και παρέχει πληροφορική υποστήριξη και τεκμηρίωση (με τη δημιουργία βάσης δεδομένων, ηλεκτρονικών αρχείων, βιβλιοθήκης κ.λπ.).

γ) Αναπτύσσει ερευνητικά δίκτυα και προωθεί τις διμερείς και πολυμερείς σχέσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, συνεργαζόμενο με ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστημιακά τμήματα, Ινστιτούτα και Εργαστήρια Εγκληματολογικών και Ποινικών επιστημών της Ελλάδας και της αλλοδαπής.

δ) Συνεργάζεται με επιστημονικούς, τεχνολογικούς, κοινωνικούς και παραγωγικούς φορείς καθώς και με δημόσιους οργανισμούς και κρατικές υπηρεσίες τόσο στη χάραξη ερευνητικής πολιτικής όσο και στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων.

ε) Παρέχει ειδική επιμόρφωση για λογαριασμό και με χρηματοδότηση των ενδιαφερομένων φορέων.

στ) Οργανώνει συνέδρια, σεμινάρια, στηρίζει πρωτοβουλίες που εμπίπτουν στους σκοπούς του, δημοσιεύει και εκδίδει επιστημονικά και ερευνητικά κείμενα.

ζ) Συμμετέχει στην υλοποίηση χρηματοδοτούμενων (από την Ε.Ε. ή και άλλες πηγές) προγραμμάτων που αναφέρονται στην εμπλοκή ειδικών κοινωνικών ομάδων στους μηχανισμούς της ποινικής δικαιοσύνης.

η) Υποβοηθά το ερευνητικό έργο μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψηφίων διδακτόρων και ειδικών επιστημόνων.

θ) Εκδίδει ειδικό περιοδικό.

ι) Αναπτύσσει οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα συναφή με τους σκοπούς του, ιδίως δε προωθεί πειραματικούς θεσμούς για αποτελεσματικότερη αντεγκληματική πολιτική.

Άρθρο 4: Όργανα Διοίκησης

1. Όργανα Διοίκησης του ΙνΑΠ είναι:

α. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.).

β. Ο Διευθυντής.

γ. Το Επιστημονικό Συμβούλιο (Ε.Σ.).

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτείται από εννέα (9) μέλη:

α. Τον Πρόεδρο, Καθηγητή εγκληματολογικών μαθημάτων πανεπιστημιακού τμήματος της χώρας, με πολυετή πείρα σε διεύθυνση Εγκληματολογικού Ινστιτούτου ή εργαστηρίου της χώρας ή της αλλοδαπής.

β. Τον Αντιπρόεδρο, ο οποίος διαθέτει τα ίδια προσόντα με τον Πρόεδρο.

γ. Το Διευθυντή του ΙνΑΠ.

δ/ε. Από έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης με εμπειρία σε χάραξη/εφαρμογή προγραμμάτων αντεγκληματικής πολιτικής, όπως π.χ. μέλος του ΚΕΣΦ.

στ/ζ. Από έναν εκπρόσωπο των Εργαστηρίων Εγκληματολογικών Επιστημών των Νομικών Σχολών Αθήνας και Θράκης.

η. Έναν εκπρόσωπο της Γ.Γ.Ε. και Τ. εξειδικευμένο σε ζητήματα ερευνητικής πολιτικής και κοινωνικής επιστήμης.

θ. Ένα εκπρόσωπο του Ε.Κ.Κ.Ε., εξειδικευμένο σε ζητήματα έρευνας στο χώρο των εγκληματολογικών επιστημών.

3. Τον Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο ορίζει με απόφασή του ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης. Ο Διευθυντής επιλέγεται και διορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου αυτού. Οι εκπρόσωποι των Υπουργείων ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τους αρμόδιους Υπουργούς αντίστοιχα. Οι εκπρόσωποι των Εργαστηρίων Εγκληματολογίας μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από τις Γ.Σ. Τομέων των αντιστοίχων Νομικών Σχολών. Ο εκπρόσωπος της Γ.Γ.Ε. και Τ. μαζί με τον αναπληρωτή του ορίζεται από τον Γ.Γ. της Γ.Γ.Ε. και Τ. Τέλος ο εκπρόσωπος του Ε.Κ.Κ.Ε. μαζί με τον αναπληρωτή του ορίζεται από το Δ.Σ. του Ε.Κ.Κ.Ε.

4. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται μόνο για δύο φορές.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση και λειτουργία, τη διαχείριση της περιουσίας και τη διάθεση των πόρων του ΙνΑΠ, καθώς και για κάθε ενέργεια που σχετίζεται με την εκπλήρωση των σκοπών του.

Ειδικότερα:

α. Χαράζει τη γενική ερευνητική πολιτική και αποφασίζει για τα διεξαγόμενα προγράμματα, καθώς και για τις λοιπές δραστηριότητες του ΙνΑΠ.

β. Εποπτεύει, ελέγχει και κατευθύνει τις υπηρεσίες του ΙνΑΠ.

γ. Καθορίζει την οικονομική πολιτική και εγκρίνει τον προϋπολογισμό, τον απολογισμό και τον ισολογισμό.

δ. Προσλαμβάνει, ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή, το αναγκαίο προσωπικό και καθορίζει το ύψος των αποδοχών του.

ε. Καταρτίζει και εκδίδει τον κανονισμό λειτουργίας του ΙνΑΠ.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. συγκαλεί το όργανο, εκπροσωπεί το ΙνΑΠ μαζί με το Διευθυντή στις Αρχές, στα Δικαστήρια και στις σχέσεις με κάθε τρίτο, διαμορφώνει μαζί με το Διευθυντή την ημερήσια διάταξη και ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που ορίζει ο εσωτερικός κανονισμός και αυτές που με ειδική απόφαση του Δ.Σ. εξουσιοδοτείται σχετικά. Τα σχετικά με τη λειτουργία του Δ.Σ. προβλέπονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΙνΑΠ.

6. Διευθυντής μπορεί να αναλάβει καθηγητής ή αναπληρωτής καθηγητής ή επιστήμονας με ειδίκευση στην εγκληματολογία, με πείρα, ερευνητική δραστηριότητα και αναγνωρισμένο έργο στο επιστημονικό πεδίο του ΙνΑΠ.

7. Ο Διευθυντής διορίζεται για τριετή θητεία και επιλέγεται από το Δ.Σ. ύστερα από σχετική προκήρυξη.

8. Ο Διευθυντής ασκεί τις εξής αρμοδιότητες:

α. Εκπροσωπεί μαζί με τον Πρόεδρο του Δ.Σ. το ΙνΑΠ στις Αρχές, στα Δικαστήρια, στις σχέσεις του με κάθε τρίτο.

β. Μερικινά για την εφαρμογή των αποφάσεων του Δ.Σ., για την εν γένει οργάνωση και εύρυθμη λειτουργία του ΙνΑΠ, για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, απολογισμού, ισολογισμού.

γ. Συντονίζει τις ερευνητικές δραστηριότητες.

δ. Ασκεί όλες αρμοδιότητες του αναθέτει με ειδική απόφασή του το Δ.Σ.

9. Σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος του Διευθυντή, τις αρμοδιότητές του ασκεί ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

10. Για την αντιμετώπιση των άμεσων και επιτακτικών οργανωτικών και λειτουργικών αναγκών, κατά το στάδιο της πρώτης λειτουργίας του ΙνΑΠ, διορίζεται, με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, προσωρινός διευθυντής του Ινστιτούτου ο οποίος πρέπει να έχει προσόντα ανάλογα με αυτά του Διευθυντή. Ο προσωρινός διευθυντής, η θητεία του οποίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των δύο ετών, ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 8 του παρόντος άρθρου.

11. Το Επιστημονικό Συμβούλιο του ΙνΑΠ είναι πενταμελές και απαρτίζεται από πέντε επιστήμονες εξειδικευμένους σε θέματα εγκληματολογίας, κοινωνιολογίας, ποινικού δικαίου και κοινωνικής ψυχολογίας.

Τα μέλη του Ε.Σ. ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης μέσα από κα-

τάλογο επιστημόνων που αποστέλλεται από τις Νομικές Σχολές, τα Τμήματα Κοινωνικής Διοίκησης και Κοινωνιολογίας, τα Τμήματα Ψυχολογίας και τα Τμήματα Επικοινωνίας της χώρας.

Το Ε.Σ. του ΙνΑΠ ασκεί κατ' αναλογία όλες τις αρμοδιότητες του άρθρου 9113 Ν. 1514/85.

12. Μέχρι το διορισμό του προβλεπόμενου στην παράγραφο 11 του παρόντος άρθρου Επιστημονικού Συμβουλίου και για διάστημα όχι μεγαλύτερο των δύο ετών διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης προσωρινό πενταμελές Επιστημονικό Συμβούλιο που απαρτίζεται από επιστήμονες με σημαντική ερευνητική δραστηριότητα στην επιστημονική περιοχή του ΙνΑΠ.

Άρθρο 5: Αποσπάσεις

Επιτρέπεται απόσπαση από και προς το Ινστιτούτο ερευνητών, ειδικών επιστημόνων, τεχνικών και διοικητικών υπαλλήλων, άλλου ερευνητικού ιδρύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 του ν.1514/85. Η απόσπαση ενεργείται ή για λόγους εύρυθμης λειτουργίας της έρευνας ή ορθολογικής αξιοποίησης του ερευνητικού προσωπικού και εγκαταστάσεων ή ύστερα από αίτηση του αποσπώμενου με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Δ.Σ. του ενδιαφερομένου κέντρου ή του Διευθυντή του ενδιαφερομένου ινστιτούτου. Ο χρόνος απόσπασης ορίζεται με τη σχετική υπουργική απόφαση ανάλογα με τη διάρκεια ανάγκης παροχής του έργου, κατά παρέκκλιση των διατάξεων που ισχύουν.

Άρθρο 6: Πόροι - Οικονομικός Έλεγχος - Διαχείριση

1. Οι πόροι του ΙνΑΠ προέρχονται από:

α) κρατικές επιχορηγήσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης για την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του.

β) επιχορηγήσεις από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης για την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων.

γ) έσοδα από εκτέλεση ερευνητικών έργων για λογαριασμό τρίτων (δημοσίων υπηρεσιών, διεθνών και μη οργανισμών, ν.π.δ.δ., ν.π.ι.δ., ιδιωτών κ.λπ.) από την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών ή πώληση προϊόντων που παράγει το ΙνΑΠ αυτοτελώς ή σε συνεργασία ή με συμμετοχή του σε επιχειρήσεις σχετικές με τους σκοπούς του.

δ) εισπράξεις από την εκμετάλλευση της περιουσίας του, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εισπράξεις από εκδόσεις, καθώς και από την παραχώρηση χρήσης εξοπλισμού.

ε) χρηματοδοτήσεις από Ε.Ε. ή άλλους φορείς.

στ) δωρεές και άλλες παροχές τρίτων.

ζ) επιχορηγήσεις από άλλες πηγές.

2. Οι πόροι και τα έσοδα του ΙνΑΠ, από οποιαδήποτε πηγή και αν προέρχονται, κατατίθενται σε λογαριασμό τράπεζας που διακινείται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. Η ανάληψη, διάθεση ή πραγματοποίηση οποιασδήποτε δαπάνης από το λογαριασμό αυτό γίνεται με ειδική εντολή του Προέδρου Δ.Σ. του Ινστιτούτου, ή του νόμιμα εξουσιοδοτημένου από αυτόν.

3. Μέσα στους δύο πρώτους μήνες κάθε οικονομικού έτους γίνεται ο ετήσιος τακτικός έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης του Ινστιτούτου του προηγούμενου έτους από ορκωτό λογιστή που ορίζεται με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης μπορεί να διατάξει οποτεδήποτε έκτακτο έλεγχο οικονομικής διαχείρισης του Ινστιτούτου. Οι δαπάνες ελέγχου βαρύνουν το Ινστιτούτο.

Άρθρο 7: Εσωτερικός Κανονισμός

Με Π.Δ. που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και γνώμη του Δ.Σ. του ΙνΑΠ ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη λειτουργία των οργάνων διοίκησης, τη δομή του ΙνΑΠ, τη διάθρωση των ερευνητικών τομέων, τις συνεργασίες με ερευνητικούς εταίρους, τη διαδικασία εκτέλεσης ερευνητικών προγραμμάτων και καθορίζονται ο αριθμός των θέσεων, τα προσόντα, οι τρόποι επιλογής, οι αποδοχές, οι επί μέρους διαδικασίες, οι ειδικότερες αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του κάθε φύσης προσωπικού, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία του Ινστιτούτου.

Μέχρι την έκδοση του παραπάνω εσωτερικού κανονισμού η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, τα θέματα αυτά ρυθμίζονται με αποφάσεις του Δ.Σ. του Ινστιτούτου.

Μετά την παρέλευση της παραπάνω προθεσμίας, ο εσωτερικός κανονισμός καταρτίζεται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 6: Διάλυση

Σε περίπτωση διάλυσης του Ινστιτούτου τα περιουσιακά στοιχεία του περιέχονται στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης. Η αναγκαία εκκαθάριση διενεργείται από επιτροπή του εποπτεύοντος υπουργείου.

